

Fig. 2. De gereconstrueerde keten waarin de muiltjes leefden vóór consumptie.

deze puzzel met slechts 5 stukken, gebruik makend van het feit dat in zo'n keten het top exemplaar het kleinste en die aan de basis het grootste is. Bovendien is de plek waar een muiltje heeft gezeten iets lichter van kleur en zonder begroeiing. Toen nog een beetje schuiven en passen en klaar was de reconstructie (Fig. 2).

Aardig is dus dat ik hiermee een voorbeeld had van een slimme vogel, die zich niet beperkte tot het onderste exemplaar van de keten, maar ontdekt had dat de hele keten muiltjes eetbaar was. Zo tonen vogels dat zij in staat zijn te leren. Helaas weet ik niet of het een zwarte kraai of een zilvermeeuw is geweest, maar zwarte kraaien zijn intelligenter.

Literatuur

- BENTHEM JUTTING, T. VAN (1933): Gastropoda Prosobranchia et Pulmonata. Fauna van Nederland 7: 1-387.
- BRUYNE R.H. DE & TH.W. DE BOER (2008): Schelpen van de Waddeneilanden. – Fontaine, 's-Graveland. 359 p.
- CADÉE, G.C. (2002): Zilvermeeuwen dragen muiltjes naar de dijk. – Spirula 329: 116-117.
- CADÉE, G.C. (2006): Ook muiltjes zijn eetbaar. – Spirula 353: 151-152.
- CADÉE, G.C. (2007): Dader bekend, zwarte kraai eet muiltje *Crepidula fornicata*. – Spirula 355: 40.
- CADÉE, G.C. (2008): Gekraakte muiltjes. – Natura 105: 136.
- JONGENS, G.W. (1939): *Crepidula fornicata* in de Waddenzee. – De Levende Natuur 44: 96.
- THIELTGES, D.W., M. STRASSER & K. REISE, 2003. The American slipper limpet *Crepidula fornicata* (L.) in the northern Wadden Sea 70 years after its introduction. – Helgolander Marine Research 57: 27-33.
- WOLFF, W.J., 2005. Non-indigenous marine and estuarine species in The Netherlands. – Zoologische Mededelingen, Leiden 79: 1-116.

E-mail adres auteur: gerhard.cadee@nioz.nl

Een *Strombus gigas* in het hoge Noorden.

Jan Kuiper

Op 9 november 2009 kwam er een mailtje binnen bij het Muzeeaquarium met een bijlage die een viertal foto's bevatte, met de vraag om wat voor schelp het hier ging. De mail werd naar mij doorgestuurd met de vragen 'hoe oud is deze schelp', 'wat voor schelp is het', 'welke waarde heeft de schelp' en 'is er belangstelling voor in jullie collectie'.

De vraag 'wat voor schelp is het' kon meteen worden beantwoordt, het betrof hier zonder enige twijfel een exemplaar van *Strombus gigas* (L., 1758) en wel een exemplaar waarvan het dier was gegeten, gezien de beschadiging aan de bovenste windingen (ter verduidelijking: om het vacuüm op te heffen wordt er wanneer de schelp is gevangen een gat gekapt, zodat het dier uit zijn behuizing kan worden gehaald, om vervolgens te worden geconsumeerd).

Op de Nederlandse Antillen en elders in het Caribische gebied liggen gigantische hopen van dergelijke schelpen die, helaas, niet mogen worden meegenomen daar deze soort op de internationale 'rode lijst' staat vanwege overbevissing in de jaren die achter ons liggen.

Overigens zijn er op o.a. de Turk en Caicos-eilanden kweekprogramma's gaande waarbij de dieren worden opgekweekt in

zogenaamde 'aquacultures' om zo de consumptiemarkt te kunnen voorzien van het in dat gebied zo geliefde gerecht: caracoles.

Een vindplaats in dat gebied is dus niet buitengewoon, het wordt anders wanneer als vindplaats is vermeld Renselkade te Winschoten op 2 – 2,5 meter diepte bij saneringswerkzaamheden, dan frons je wel even de wenkbrauwen. Hoe is het mogelijk dat een dergelijke schelp op deze plaats is beland.

Dhr. Harm Dost, werkzaam bij een grondsanering bedrijf vond deze schelp toen het terrein aan de Renselkade werd afgegraven omdat het vervuilde grond betrof. In het depot uitgestort, viel hem deze schelp op en zodoende kwam het bericht bij mij terecht.

In eerste instantie dacht hij te maken te hebben met een groot fossiel, deze conclusie kan echter niet worden bevestigd, daar deze familie van schelpen hier naar mijn weten nooit heeft geleefd.

De vraag blijft, hoe kan deze schelp daar dan zijn beland. De naam Renselkade wil in ieder geval zeggen dat er een kade is geweest waar schepen hebben aangelegd en waar de mogelijkheid dus zou kunnen bestaan dat er zo'n schelp overboord is

gevallen en zo daar is terecht gekomen.

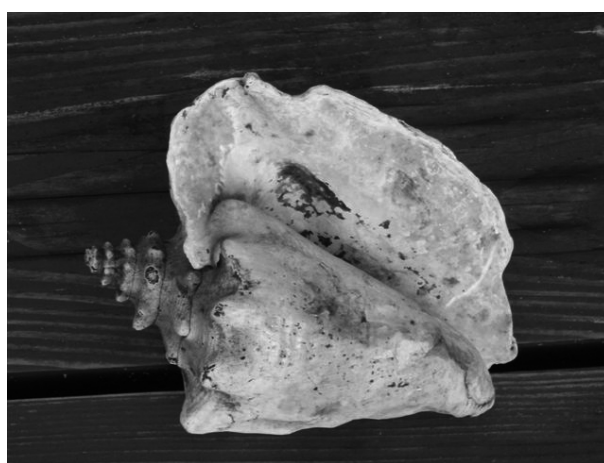
Een andere mogelijkheid is dat de schelp als een soort 'grof vuil' is weggegooid en op die wijze in de Groninger klei is belandt. Het fijne zullen we wellicht nooit te weten komen.

Telefonisch contact met de gemeente Winschoten (overigens nu gemeente Oldambt) deed me weer eens versteld staan, ik kreeg een ambtenaar aan de lijn die binnen 24 uur mij luchtfoto's en kaarten van het gebied toestuurd, alle lof, ik wist eigenlijk niet dat dit soort mensen op dat soort posities nog bestonden, het is te hopen voor de gemeente Oldambt dat men deze man op zijn post heeft gelaten.

Hoe het ook zij, het geheel blijft een klein mysterie en de oplossing zal altijd wel in nevelen blijven gehuld.

Adres van de auteur

Langerijp 4, 9901 TL Appingedam,
j.kuiper47@kpnplanet.nl

Schadelijk voor of dienstbaar aan de natuur?

Peter van Moerdijk

Via deze column reageer ik op het stukje van E.C. Stikvoort van de provincie Zeeland in Spirula 371. Het roept een discussie op, die voor natuurliefhebbers zoals de leden van de Nederlands Malacologische Vereniging van belang is. De heer Stikvoort is kennelijk belast met toezicht op de natuur in Zeeland. Hij reageert op een artikel in Spirula, waarin Riaan Rijken melding maakt van vondsten van de weekdierimmigrant *Mercenaria mercenaria* bij de Slikken van Viane. Stikvoort wijst erop dat het verboden is om de slikken te betreden en dus zeker om daar verzamelactiviteiten te ondernemen. De Slikken van Viane vormen namelijk een belangrijke rust- en foerageerplaats voor vogels. Aan de manier waarop Stikvoort invulling geeft aan de uitoefening van zijn baan, namelijk door het bewuste stukje in te sturen, is af te zien dat hij een bevolgen natuurliefhebber is. Hij heeft van zijn passie zijn beroep weten te maken. Terecht komt hij op voor de natuurwaarden van de Slikken van Viane. Maar eigenlijk spreekt hij ook Riaan Rijken aan en dat vind ik voer voor discussie.

Ik ken Riaan namelijk al vele jaren en weet dat er niet velen zijn die hem in de liefde voor de natuur kunnen evenaren. Zo zet Riaan zich al vele jaren in voor het behoud van De Kaloot, tot nu toe met succes. Onlangs nog spoorde Riaan de duikge-

meenschap aan om juridische actie te voeren tegen het verlenen van toestemming voor het op grote schaal storten van staalslakken over de unieke onderwaterfauna bij de Zeelandbrug. Riaan is dus eigenlijk een zielsverwant van Stikvoort. Maar dan één waarvan zijn passie een hobby is gebleven. Hij maakt daarbij (ook wetenschappelijk) belangwekkende waarnemingen wereldkundig, zo ook via het bewuste artikel in Spirula. Niet alleen deelt hij informatie, maar bovendien ook zijn hartstocht voor de natuur met andere natuurliefhebbers. Het belang van amateurs - in de goede zin van het woord - als Riaan voor de bescherming van de natuur kan niet overschat worden. Juist zij genereren het draagvlak voor natuurbescherming en zijn daar niet aflatende, onbezoldigde pleitbezorgers voor.

Het is begrijpelijk dat handhavers geen verschil tussen burgers mogen maken: iedereen is onder de wet gelijk. Maar is het niet mogelijk om hierover afspraken vast te leggen tussen overheid en organisaties van natuurliefhebbers? Het is in ieders belang, dat er niet dagelijks horden pierenspitters de Slikken van Viane om komen ploegen, maar geef wel ruimte aan natuurliefhebbers.

E-mail adres : moerdijkpw@zeelandnet.nl